

Scenariusz lekcji 3 1/3

Temat Selfie. Scenki

Czas 45 minut

Niezbędne materiały

Animacja „Selfie”
 Materiał 3.1: Zasady dobrej komunikacji – mowa ciała
 Materiał 3.2: Opis do scenek
 Materiał 3.3: Krzyżówka
 Materiał 3.4: Krzyżówka – rozwiązanie
 Tablica do zapisywania
 Projektor
 Komputer z głośnikami i dostępem do internetu

Cele lekcji

Uczennice i uczniowie przedyskutują różnice między komunikowaniem się twarzą w twarz a komunikowaniem się w mediach społecznościowych.
 Uczennice i uczniowie wzmocnią pewność siebie w nazywaniu niechcianego zachowania.
 Uczennice i uczniowie przećwiczą spójną komunikację i umiejętności komunikacyjne służące przeciwstawieniu się presji rówieśniczej.

Zagadnienia

Komunikacja
 Bezpieczeństwo w sieci
 Presja rówieśnicza

Scenariusz lekcji 3 2/3

Przebieg

Rozgrzewka 10 minut

Przedyskutuj z uczennicami i uczniami, jakich środków komunikacji używamy w rozmowie twarzą w twarz, a które nie są dostępne w komunikacji online. Wypisz te strategie na tablicy. Będą to takie środki komunikacji jak: zamknięta i otwarta postawa ciała, kontakt wzrokowy, wyraz twarzy, ton i siła głosu, tempo wypowiedzi.

W trakcie tej burzy pomysłów możesz swoją komunikacją niewerbalną ilustrować środki komunikacji omawiane przez klasę. Możesz też zaprosić uczennice i uczniów do samodzielnego zilustrowania tych środków komunikacji za pomocą własnej komunikacji niewerbalnej.

Przykładowe pytania wspierające proces burzy pomysłów to:

- Jaki wpływ na rozmowę ma kontakt wzrokowy z osobą, z którą rozmawiasz?
- Jak czują się inne osoby, kiedy w rozmowie z nimi krzyczysz?
- A co, jeśli mówisz zbyt cicho?
- Jakie znaczenie dla rozmowy ma otwarta albo zamknięta postawa ciała?
- Jak wyraz twarzy może zmieniać znaczenie tego, co mówisz?

Możesz też w dyskusji posiłkować się Materiałem 3.1, który zawiera krótkie informacje na temat środków wyrazu w komunikacji niewerbalnej.

Wprowadzenie tematu 15 minut

Obejrzyjcie jeszcze raz wspólnie w klasie animację „Selfie”.

Następnie przedstaw uczennicom i uczniom Materiał 3.2. Pierwszy punkt Materiału 3.2 zawiera opis sytuacji, w której Krzysiek zdał sobie sprawę z tego, że naciskanie na Magdę nie było w porządku. Drugi punkt materiału odnosi się do sytuacji, w której Magda czuje, że Krzysiek zachowuje się nie w porządku, prosząc ją o selfie.

Przedyskutuj środki wyrazu, których Krzysiek może użyć, aby oprzeć się presji wywieranej przez Kubę, a także środki wyrazu, których może użyć Magda, by nie ulec presji wywieranej przez Krzyśka.

Scenariusz lekcji 3 3/3

Pogłębienie tematu 15 minut

W oparciu o Materiał 3.1 i Materiał 3.2 poproś, aby uczennice i uczniowie w parach odegrali role Magdy i Krzyśka lub Krzyśka i Kuby przed klasą. Zaproś poszczególne pary, by za każdym razem zdecydowały, jakich środków wyrazu użyją (postawa ciała, kontakt wzrokowy, wyraz twarzy, ton i poziom głosu, a także jego tempo).

Niech rozmowę Krzyśka i Magdy, a także Krzyśka i Kuby odegra kilka par, tak aby różne środki wyrazu i różne argumenty miały szansę wybrzmieć w tej rozmowie.

Zwróć uwagę uczennic i uczniów, że uznanie swojego błędu i przeproszenie może zapobiec eskalacji sytuacji, zapobiec lub zmniejszyć zagrożenie niechcianym zachowaniem wyrządzającym przykrość.

Dodatkowe aktywności 5 minut

Możesz także wprowadzić definicję informacji zwrotnej i przeprowadzić instruktaż jej udzielania. Materiał 3.1 zawiera krótką informację, jak stosować informację zwrotną w przypadku niechcianych zachowań.

Lekcja 3 jest jednocześnie zakończeniem pracy z animacją „Selfie”. Na podsumowanie możesz zaproponować uczennicom i uczniom krzyżówkę utrwalającą znajomość definicji pojęć związanych z cyberprzemocą i naruszaniem granic innych osób. Krzyżówka została zawarta w Materiale 3.3. Możesz także wykorzystać krzyżówkę jako zadanie domowe.

Materiał 3.4 zawiera poprawnie rozwiązana krzyżówkę. Możesz go wyświetlić z projektora lub wydrukować dla wszystkich dzieci w klasie.

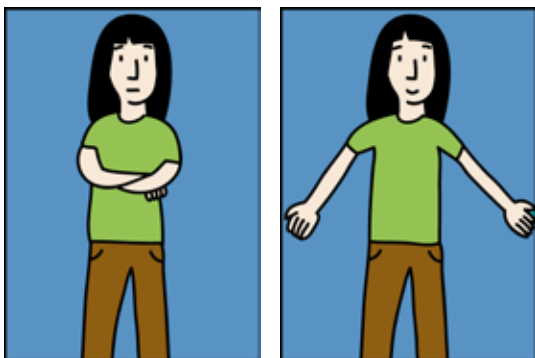
Ocenianie

Podczas lekcji możesz prowadzić ocenianie kształtujące, obserwując dyskusję w klasie, a także odgrywanie scenek.

Ocena może odnosić się do strategii komunikacyjnych przyjętych przez dzieci, np. zadawania krytycznych pytań, aby przeciwstawić się presji rówieśniczej, uznania swojego błędu i przeproszenia.

Zasady dobrej komunikacji – mowa ciała 1/2

Ludzie w rozmowie używają nie tylko słów (komunikacja werbalna), ale także sygnałów ciała, czyli komunikacji niewerbalnej. Narzędziami takiej komunikacji są np. oczy, postawa ciała i głos, a także tempo mówienia czy poruszania się w trakcie rozmowy.

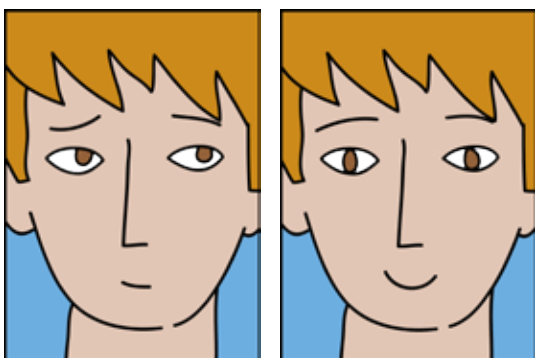

Postawa zamknięta

Kiedy w rozmowie z drugą osobą masz skrzyżowane lub założone ręce albo skrzyżowane lub założone nogi, twoja postawa ciała może sygnalizować obawę lub wrogość. Może też sygnalizować, że jesteś zamknięta/zamknięty na argumenty i zdanie drugiej osoby.

Postawa otwarta

Kiedy w rozmowie z drugą osobą twoje ręce umieszczone są swobodnie wzdłuż ciała, a nogi nieskrzyżowane, twoja postawa ciała może sygnalizować, że masz gotowość słuchania drugiej osoby i jesteś ciekawa/ciekawy jej zdania.

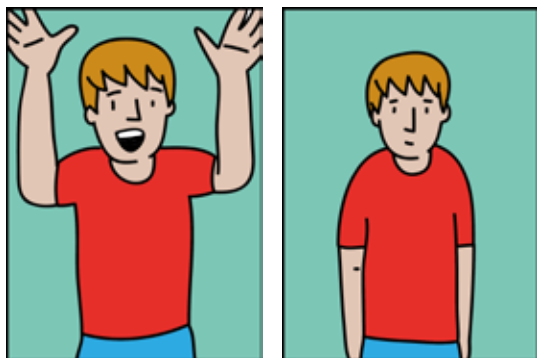
Brak kontaktu wzrokowego

Kiedy w rozmowie z drugą osobą unikasz patrzenia jej w oczy i ciągle kierujesz wzrok gdzieś indziej, może to sprawiać wrażenie, że nie jesteś zainteresowana/zainteresowany rozmową lub nie słuchasz tego, co mówi twoja rozmówczyni / twój rozmówca.

Utrzymywanie kontaktu wzrokowego

Kiedy w rozmowie starasz się często patrzeć na twarz drugiej osoby albo w jej oczy, może to sprawiać wrażenie, że jesteś bardzo zainteresowana/zainteresowany tym, co ta osoba mówi, a także daje sygnał, że słuchasz jej uważnie. Uwaga: jeśli utrzymujesz kontakt wzrokowy bez przerwy, mówiąc i słuchając, to może także niepokoić osobę, z którą rozmawiasz.

Zasady dobrej komunikacji – mowa ciała 2/2

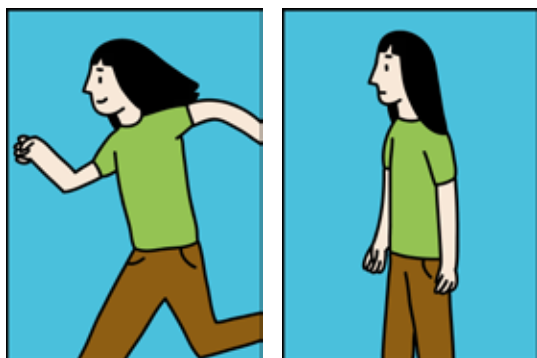

Podniesiony głos

Używanie w zwykłej rozmowie podniesionego głosu może wbrew twoim intencjom komunikować złość, frustrację i wywoływać u osoby, z którą rozmawiasz, obawę przed krzykiem i poczucie zagrożenia.

Łagodny ton głosu

Łagodny ton głosu komunikuje drugiej osobie bezpieczeństwo w rozmowie, a także twoją gotowość do spokojnej wymiany zdań. **Uwaga:** jeśli ton głosu jest sztucznie łagodny, może to sprawiać wrażenie nieszczerości w kontakcie. Jeśli mówisz zbyt cicho, twój rozmówca / twoja rozmówczyni może cię nie usłyszeć.

Szybkie tempo lub wolne tempo

Jeśli mówisz bardzo szybko, możesz nie być rozumiana/rozumiany przez drugą osobę. Może to też robić wrażenie pośpiechu i braku czasu na rozmowę. Jeśli zbyt szybko i intensywnie gestykulujesz, może to powodować, że twój rozmówca / twoja rozmówczyni skupi się na tempie, w jakim porusza się twoje ciało, a nie na tym, co mówisz. Jeśli mówisz lub gestykulujesz bardzo wolno, może to odwracać uwagę od tego, co masz do powiedzenia.

Umiarkowane tempo

Jeśli rozmawiasz z drugą osobą w swobodnym tempie i gestykulujesz z umiarem, zwiększasz szanse, że to, co chcesz wyrazić, zostanie bez przeszkód zrozumiane. Sygnalizujesz też w ten sposób drugiej osobie, że nigdzie się nie spieszysz i że masz na tę rozmowę tyle czasu, ile potrzeba, by skutecznie się porozumieć.

Opis do scenek

Przeczytaj opis sytuacji. Na tej podstawie zaplanuj i odegraj wybraną scenkę.

Scenka 1

Magda podoba się Krzyskowi, dlatego chłopak zaczyna z nią czatować. Jego kolega Kuba naciska, żeby Krzysiek poprosił Magdę o wysłanie selfie. Kiedy Krzysiek to robi, Magda przestaje odpowiadać na jego wiadomości. Kuba uznaje, że Magda jest sztywna. Jak Krzysiek może przeciwstawić się presji Kuby?

Odegrajcie scenki, w których Krzysiek przeciwstawia się naciskom kolegi. W jaki sposób może nie zgodzić się z kolegą i przedstawić swoje zdanie? Jak może wytłumaczyć Kubie, że jego presja nie jest w porządku?

Skorzystajcie z Zasad dobrej komunikacji (Materiał 3.1).

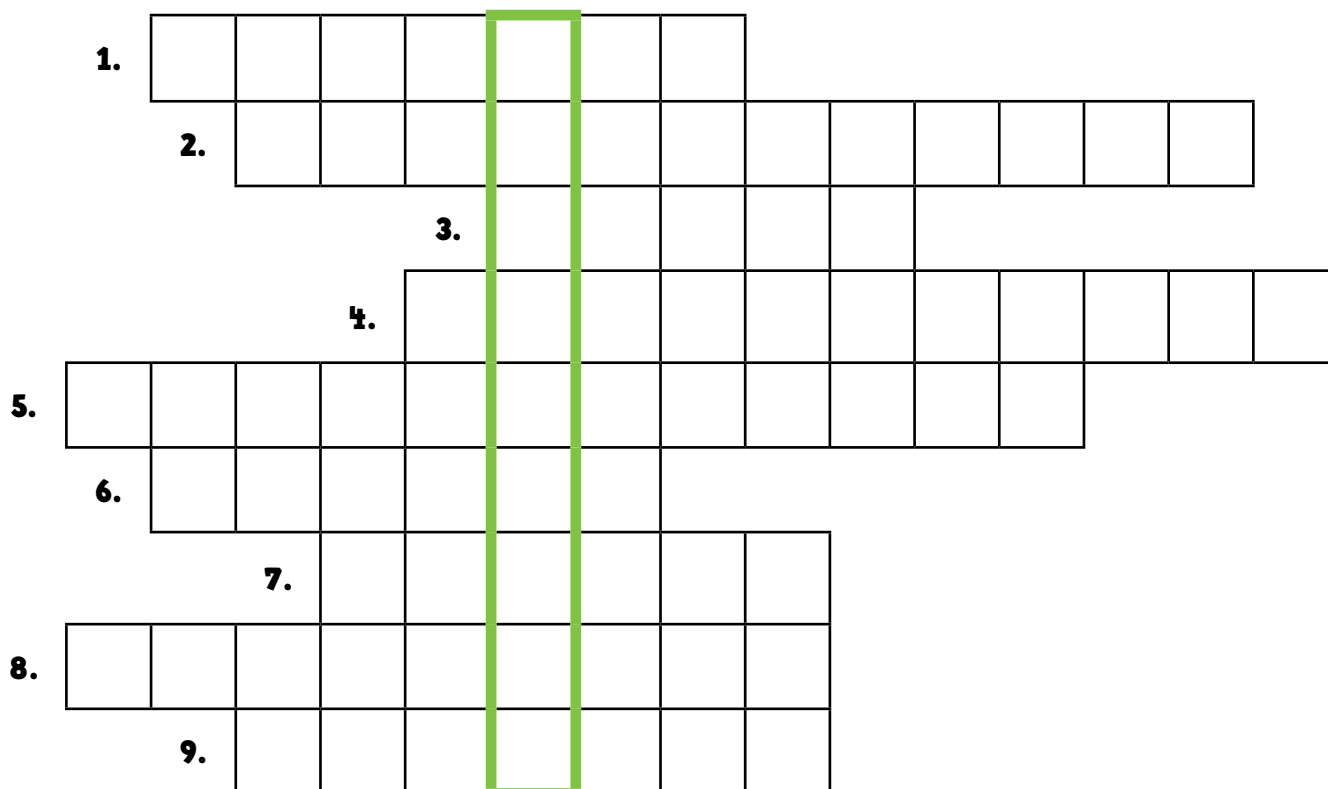
Scenka 2

Krzysiek podoba się Magdzie, dlatego Magda odpowiada na jego wiadomości na czacie. Jednak Krzysiek naciska, by Magda wysłała mu swoje selfie. Magda nie wie, co ma zrobić. Czuje, że ta prośba nie jest całkiem w porządku, dlatego nie mówi o niej swojej mamie. Jednak obawia się, że jeśli nie wyśle selfie, Krzysiek przestanie do niej pisać. Jak Magda może oprzeć się presji wywieranej przez Krzyśka?

Odegrajcie scenki, w których Magda przeciwstawia się naciskowi Krzyśka. W jaki sposób może odmówić koleździe i uzasadnić swoją odmowę? Jak może wytłumaczyć Krzyskowi, że jego presja nie jest w porządku?

Skorzystajcie z Zasad dobrej komunikacji (Materiał 3.1).

Krzyżówka

1. ... do znajomych.
2. Używanie internetu albo smartfona po to, by kogoś nękać, nastraszyć lub zdenerwować.
3. Osoba zamieszczająca nieprzyjemne komentarze, która tak naprawdę nie chce dyskutować, ale przeszkadzać.
4. Celowe niewłączenie kogoś do grupy lub wyłączenie kogoś z już istniejącej grupy.
5. Uniemożliwienie innej osobie kontaktowania się z tobą online.
6. Zdjęcie, które można sobie wykonać samodzielnie telefonem.
7. Naciskanie, naleganie, wymuszanie.
8. Pod twoim postem.
9. Uparte i regularne dokuczanie komuś, które ma sprawić przykrość lub przestraszyć.

Krzyżówka - rozwiązanie

1.	D	O	D	A	N	I	E												
2.	C	Y	B	E	R	P	R	Z	E	M	O	C							
				3.	T	R	O	L	L										
				4.	W	Y	K	L	U	C	Z	A	N	I	E				
5.	Z	A	B	L	O	K	O	W	A	N	I	E							
6.	S	E	L	F	I	E													
				7.	P	R	E	S	J	A									
8.	K	O	M	E	N	T	A	R	Z										
				9.	N	Ę	K	A	N	I	E								